

Jekabaara

Jamana

World Vision

Cikela ceman n'a musoman kunnafoni seben

a ts ts kalo o kalo
Jamana baarada la BP 2043 Bamako (Mali)

CMĐT ye kunnafonilaselaw bisimila tile-duuru-kunnafonidi-jøgønye kanma

ne 3-4nan

Dantigélikan

Maa te ke maa ye i yere kō. Awa kara fana te maa si sōro a yere kō. Djiné kō n'kō jumanw sira mineni, o te baasi ye adamadenya kōnō. Nka an kana o ke dabirilan ye min be dabiri an yere danbe kunna k'a jemadogo. Djiné kōnō, maa si nafa te danmako la belen, i n'a fo sebenni siratege la ; i n'a fo sigi-jøgønye siratege la ; i n'a fo sigi-jøgønye siratege la. Waati bee, n'an bā fe ka sira jønjøn mine, a ka kan an k'a n ka keta sanga djinemaaw jstaabolo ma o siratege la. Nk'o n'a ta bee a man kan cogo si la an k'an ka kokorø nafamaw fana lagosi k'u bila lagasi kofebolo kan. An k'a dōn ko djiné jamana kelen kelen bee n'a ka kørølen nafamaw n'a ka kørølen nafatanw don. O koson, e maa min mana i ka birifini bee fili nene fe ko « n tun m'a dōn » taara døgø jini, n'o ni « a te ben i ma » benna, i k'a dōn ko nene kannankolon b'i galabu tijé dere !

Tumani Yalam Sidibe

“PSAD” baaraboloba bë Sirakorola

ne 11nan

Koɔri kalite numanyali baaraw

ne 5nan

Bataki ka bɔ Bankumana

ne 11nan

Djiné togodalamusow
tøgøladonba jenaje kera

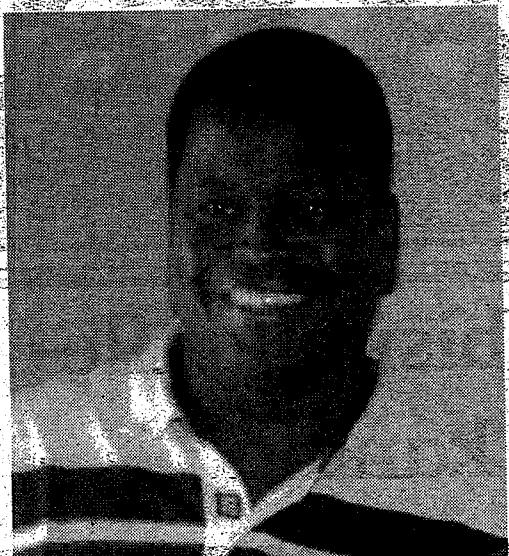
ne 6nan

“Dingesosigi here folɔ ye
keneya ye”.

ne 7nan

“Kalan be mögø son hakili la, nka kunnafo ni be mögø bɔ kunpan na” Yoro Ulen Sidibe

Ka se cikelaw ma

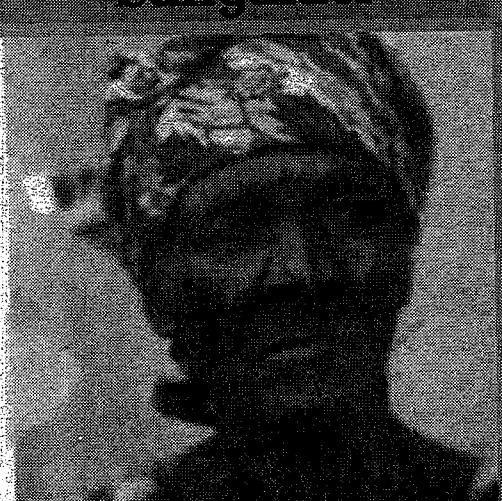
Hamidu Konate

An be san 2004 kuncckalo de la nin ye, n'o ye desanburukalo ye. Sœenin an be den san 2005 la sisan. Okanma, a wajibiyalen be n kan, n ka foli ni dugawidon ke ka pésin an jéngégnw bæ ma. Ala ka san kura ke an bæ ka jetaa san ye, ka

on farikololabanaw an'an hakilid-banaw ban ka bo an kan. Se bæ bæ Ala de ye. An be a deli a ka barika don an bolofen köröw bæ la ani an bolofen kura sörötaw bæ. Fen min ye jetaa ye, Ala de y'o dibaga ye, nka anw yerew de y'a lajinibagaw ye dera. O de kanma, an ka kumadonsow bæ fo ko : ko te jøn si sörç, a puman n'a juguma, a ma min lajini. O yere de kanma an be baara ke. N be Ala deli a ka baara puman dusu na fanga an'a lajini di an be ma san 2005 kono. N'o kera, a ka c'a la an be be taare fo san 2005 kuncckalo. Barisa, o bæ sörç an wasalen don an ka jinifén caman söröli la an bolo. Baara dörön de b'an nafa !

Hamidu Konate

Sangalaci

Kankuba Jalo

Jamana beorada pemaaba ni jamana baarakela bee misongoyalen baw bee ladan-niyu ko. Kankuba Jalo, n'o y'u ja pogon Tumani Yalam Sidibe. Jako bedra labo likuntigi, bu ve, ka futura

toratodon sufa (nowanburukalo tile 16) san 2004 ka duguya arabadon na. An ba Kankuba Jalo futura ka si to san 90 ja pogon na. A jaqjaw kero nowanburukalo tile 17 a ce Denba Sidibe ka du kono ma panbugu kin na Bamako. Bee ka fara an kan ka Ala deli an bemuso ka badabadaa doko neemama na.

Hakilisenekene

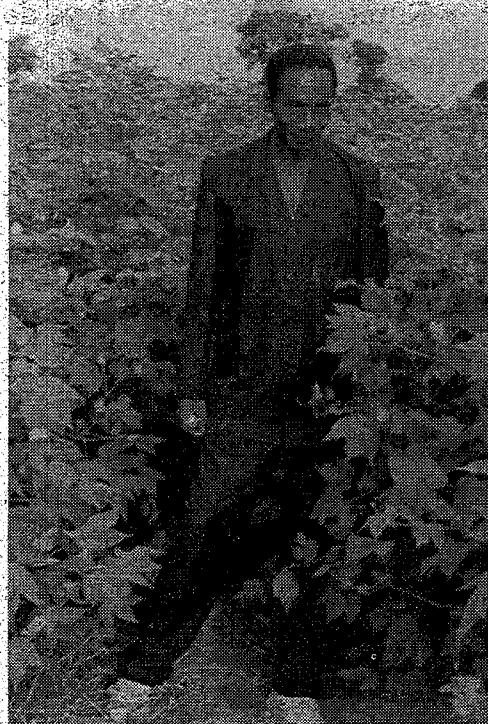
N teri, e min bangebagaw bæ b'i bolo, walima a do lakelen, a den ko i bi ni siniw de y'u y'i bolo. I kun don u körö, i k'u degunw mun-un. O de y'i ka dijenatige sababubaju-kelenpe ye dere !

Tumani Yalam Sidibe

Kunnafonni bë maa bë kunpan na

CMDT ni Mali kunnafonidila kenyerayew ni goferenama taw ka kunnafonidilögonye.

Koɔriforo be a ladonbaga dɔrɔn de nafa.

CMDT ye cakeda ye min sigira sen kan san 1974, n'a ka baara nesinnen be finimuguko yiriwali ma, n'a jöyörö fana ka bon kosebe koɔriko yiriwali la Mali kono. O hukumu kono, baara caman kali-falen be a la :

- Senekelaw bilasirali koɔrisene sira kan ;
- Koɔrimugu laseli "pɔru" la
- Koɔrimugu feereli finidilan izinitigwi ma.

A ka baarakemanankun ye sefawari dɔrɔmë miliyari 32 ani murumuru ye, Mali ta ye min na 60% ye. A baara nɔgɔn faransikaw ka jekulu (CFDT) ta ye 40% ye kan.

Maa miliyari 3 ani ba 200 de ka sɔro dulomen be CMDT la.

O siratige la, CMDT ni Mali

kunnafonidila kenyerayew ani goferenama taw, səbennikɛlaw ni kumakɛlaw ye tile 5 kunnafonidilögonye ke koɔridugu. Kucala, walasa ka kunnafonidilaw ladənniyd CMDT ka baaraw taabolo bëe la koɔri koloma sannifeere kadara kono.

Jögonye in daminən əkutəburukalo tile 30, san 2004, ka taa a kuncé nowanburukalo tile 3, san 2004.

Kunnafonidila maa 37 ye nɔgɔn sɔro laje in kene kan, ka fara Senekelaw ka minisiriso ka ciden kan, ani CMDT nəmaa dɔw, ka bɔ Sikaso ni Fana ni Kucala. Nége kanjé 8 temen ni sanga 45 ye, Kucala mara CMDT nəmaa Amadu So ye maaw bisimila, k'u bɔra u ka so, u nana u ka so.

O temen kɔ, senekelaw ka minisiriso ka ciden Tayifi Mohamedi Ture ye kuma ta minisiriso tɔgɔla. A ko ale nisɔndiyalen bë laje in dayełeli kuma dantige CMDT ni Kunnafonidilaw bəna min ke ka nəsinw koɔriko ni koɔrimugu n'a tɔw sannifeere temesira ma. A ko laje in bë ke sababu ye, Kunnafonidilaw ka faamuyali caman sɔro, ani ka na ni hakilinaw falen-falenni ye jioğonna kene kan u ni CMDT nəmaa ni nɔgɔn ce. A ko fana, ko koɔriko nafa siga te maa si la Mali kono bi-bi in na. O la, n'i ye an ka jamana nafolosɔrfenw jate, ale

jöyörö ye 8% ye.

Maa miliyari saba (3) ni murumuru bao be koɔriko la. A kɔkan feere la, a bë sefawari dɔrɔmë miliyari 160 walima 200 ladon san kono. O temen kɔ, an ka jamaa kera nana ye koɔriko la farafinna salon, ka jöyörö folɔ sɔrɔ dije yere mumé kono. Nka n'i ye ninnu bëe laje, koɔri bayejemani an fe yan, o nafa te teme 1% (mugan o mugan 1) kan. Nin dama ye laje kun bɔ koɔri sannifeere dakun na.

O kɔfɔ, dakun jɔsen belebele ye goferenama ni dije waribonba ce sigikafɔ kadara kono.

Minisiri ka ciden ko a ta se k'a ka kuma kuncé n'a ma foli ke minisiri tɔgɔ la ka nəsin CMDT nəmaa n'a baarakənɔgon cew ni musow ma, yɔrɔjanmaa ni yɔrɔsurunmaa, fen o fen y'a casiri laje in labenni na.

Laje in sinsinnen tun be dakun 7 kan :

- Sannifeere labencogo
- Koɔri sannifeere nafolo bilali u ka bolo kan
- Koɔrikoloma sannifeere labenni
- Koɔri donini, wurusili ana fileli

koɔri talen kɔ CMDT fe, o nafolo saracogo.

fən dilannenw feereli (koɔrimugu, koɔrikolo n'a tɔw)

CMDT jöyörö nefoli Mali sɔrɔko sira kan.

Kunnafonidilaw ye nininkali

A to be je 4 nan kum

pe 3 nan to

caman ke ka nesin ninnu kelen-kelenna bee ma.

CMDT maaw fana ye jaabi jōjanw d'u ma, min senfe maaw ye faamuyali caman sōrō. Fen min ye koori koloma sannifeere labenco-gó ye kabini foro la, kunnafonidilaw wulila ka se Siyaka Danbele ka foro la Ngukan. O ye dugu ye min be Kucala ni kōrōn cē, Sinsin-na komini fe.

A ni yen cē ye kilomēters 20 ye. O taama in kun tun te dōwēre ye, ka damine koori boli la foro la, fo ka na se a feereli ma, o baaraw temesira nedōnni kunnafonidilaw fe. O senfe, kunnafonidilaw ye nininkali caman ke ka nesin senekelaw ma, i n'a fō koori bōco-gó forola, a peseli, an'a fileli ka ne puman ni ne juguman bō nōgōn na an'i koori feerelen wari tilacogo forotigiw ni nōgōn cē. An bōlen yen, māw y'u kunda Sedu Njayi ka kenyereye bagandumunidilanyorō kan, nō ye "FAMABU" (FAMAB) ye. An selen yen, olu ka nemaa bilala maaw ne ka yōrōw yaala-yaala. O senfe, kunnafonidilaw ye nininkali caman ke, i n'a fō bararakelaw minecogo, izini yere baaraw taabolo, ani a be bagandumuni hake min dilan tile kōrō. O nininkaliw senfe, jaabiw y'a jira ko yōrō in be bagandumuni tōni ba saba (3 000) dilan tile kōrō.

Fen min ye CMDT ka Kucala koorkolobō-izini 1 ni 2 nan an'i 3 nan ye, an y'olu bee yaala-yaala. O senfe, fan caman yera koori la minnu be se ka ke sababu ye ka

tineni don CMDT kun, walima k'a labin pewu, i n'a fō cencenw ni belew ani negemafenw, (murukséw, jelekisew n'a nōgōnnaw). O siratege la, Mōrō Jakite min ye Kucala CMDT kalanfa ye, ale ka fō la nininkaliw jaabiw senfe, san 2003/2004 baarasan temenén, cencen ni bele tōni ba wōlonwula (7 000) bōra koori la Kucala mara kōrō. N'i y'o nafolo jatemine, o be ben sefawari dōrōmē miliyari 1 ni dōonin ma, min tineni CMDT kun ni nōnabila te sōrō o la. O temenén kō, fan ninnu be se ka ke sababu ye ka tasuma wuli izini yere mumēna. O ye fen ye Ala k'an kisi min ma. O tuma, maa be se ka min fō laadilikan na senekelaw ye, o de ye ko senekelaw ka kan kā ke cogo bee la, ka damine koori bōwaati la foro kōrō, fo ka na bila a selilā izini kōrō wurusli kamma, u k'u hakili to koori la kosebe walasa bee k'a ka nafa sōrō ni ma ke ni tineni ye.

Arabadon, nowanburukalo tile 3, san 2004, kunnafonidilanyonye in kuncera. O kene kan, CMDT nemaa Usumani Amiyon Gindo ni kunnafonisbenw lablikuntigiw tun be nōgōn fe, ka fara Mali koorisnenaw ka sendika nemaa Bakari Togola ni Melé Jalo kan, n'a le be bō Ganadugu, Jena ani Bakari Kulubali, Kucala mara koorisnenaw ka jekulu nemaa.

Usumani Amiyon Gindo y'a kanisondiya jira kosebe. A ka fō la, nin'yū siyē fōlō ye nin nōgōn ka ke CMDT ni Mali kunnafonidilaw ni nōgōn cē. Nka ni Ala sənnā a ma, nin te ke a laban ye. O hukumu kōrō, a ye foli ni taanuni ke ka

nesin kunnafonidilaw ma, k'a nini u fe, u k'u jeyorō fa kunnafoni diko juman na CMDT kunkan walasa ka maaw bō kunpan na a ka baaraw taabolo kadara kōrō.

« Kuma ye todēn ye, n'i ye dōta, dōwēre ko be bō » nininkaliw senfe, dōw da sera CMDT feerelikō ma.

Jaabiw senfe, Usumani Amiyon Gindo y'a jira ko kuma te nōgōnye kōrō kibaruya ye. Nka n'a ma ne ko maaw da sera a ma, a na dōonin fan ye. O hukumu kōrō, a ko CMDT feereli kuma be senna jamana nemaa da ka sababu ke dijē waribonba (Bznki mōnjali) ko lajini ye. Nka n'a kōrō ma ne keli ko, u kana a ke kufeko ye, wa u ka senekelaw hakilina fana jini a ko la.

Jena mara kōrisenaw ka jekulu nemaa, Melé Jalo y'a jira ko ni CMDT feerela, k'o ye jamana fan kelen feerelen ye.

A ko fana ko CMDT feerelikō la, kō n'i ye senekelaw sigi kēmē-kēmē bi kōnōtōn ni kōnōtōn (99 %) diyaneko te.

Lajini filā kera laje in kuma laban ye :

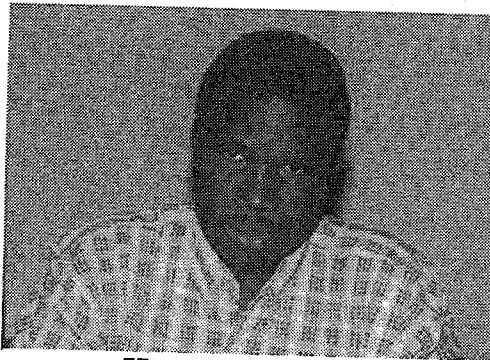
Lajiniw:

- Sen dali CMDT feerelikō kala kan san o san baarasan damine-tuma, ka nin nōgōnnā kunnafoni-dijēnye ke CMDT ni Mali kunnafonidilaw ni nōgōn cē.

Yusufu Fane

pe 4nan

Koɔri kalite numanyali baaraw

Usmani N Trawele

Jekabaara boko temen, n da sera mali koɔri kaliteko geleyaw ma, minnu yera lajebaw senfe CMDT maraw kono ; Segu ani Sikaso. Nin yero in na, an bena u kelefeew de dajira aw la.

* Geleya :

forokene hake donbaliya. O ba to nəgədon ni furakeliw kəcogo be juyu.

O geleya fura :

Koɔriforow bee be suman ka ke a nema sumani-jekulu fe.

* Geleya :

koɔrisi sugubee – sugubee cikeli. O bera ni koɔri kalite lagosili ye, kerenerennnya la, a mugu.

- O geleya fura :

Ka CMDT ka koɔrisi danma cike. CMDT ka koɔrisiw de kanunen don mali nininkelaw fe. Awa, olu de be an ka koɔri sanbagaw nimisi wasa fana.

* Geleya :

Sugu gansan kono fura sannenw keli ka furakeli ke, walima fura nafantanw. O be ke sababu ye ka tinenifew danɔ caya an ka koɔrimugu la.

- O geleya fura :

Ka CMDT ka fura dilenw dərən ke ka furakeli ke. Awa, an ka furakeli fura hake fana ta ka ben kene hake ma.

Geleya :

Koɔribə baaraw taasiraw matarafabaliya.

- O geleya fura :

Ka koɔribə ke ni keretənibərew ye walima finimugubəre.

- Ka koɔriwoloma ke koɔribəwaa-ti la

- Ka koɔri jalen bə, walima k'a bə-

len laja sanni k'a ke marayərə la.

* Geleya :

koɔri marali baaraw latiimeba-liya.

- O geleya fura :

- An kana koɔri bolen lasagon ji-riw koro.

- An ka koɔri jalenw de lasagon, walima an k'a bolen laja sanni an k'a lasagon

* Geleya :

koɔrisuguw sariyaw labatobaliya.

- O geleya fura :

- Ka sugu kono binw kan ani k'a furabuluw ce, ka yero senuya kabi setanburukalo sawaati.

- Ka suguw jə k'u yero janya jiriw la.

- Koɔritigiw bee k'u ka koɔriw lasagon basi kan, walasa ka furabuluw ni belkise misenw bali ka don u la.

San o san, koɔrisuguw kogo ka mun ani ka u dugukolo benben.

- Ji barikon fila ka soro sugu bee dafe walasa ka tasumadon kunben.

* Geleya :

Duguw kono koɔri koloma segesegé jekuluw ka baara kəcogo jugu.

- O geleya fura :

Ka damine 2004 / 2005 baarasan na, koɔri laje baaraw be ke duguw kono baara jekuluw ni CMDT baarakelaw fe nəgonfe. O fana bera k'a danma jemukan ye, jekabaara kono.

* Geleya :

koɔri doni kamijənw lahala ju-guw

- Geleya fura :

CMDT kamijənw ni kenyəreyew ka kamijənw ka laben ka kən sannifeere je.

* Geleya :

Koɔri donini baara taabolo boloda labatobaliya ani hake donitaw jateminebaliya.

- O geleya fura :

- Soferew ni duguw kono cikela jekuluw ka baara bolodalen labato koɔrice waati la.

- Koɔrice waatiw ka labato ani mobiliw ka taakasegin waatiw, walasa koɔri kana meen duguw suguw

kono.

* Geleya :

Siraw tijəko jugu

O geleya fura :

- Ka jamana yere sendon siraw di-lanni na ;

- Duguməgəw yere ka bila ka si-radala jiriw bolotige.

* Geleya :

Izini fanga dəgəyali koɔri hake wurusita kadara kono.

O geleya fura :

- Ka izini laben ka kən san-nifeere je.

- Ka izini ka baarafanga sankorəta ka ben koɔri sərəlen hake ma. O be ke ni izini kuraw joli ye.

Geleya :

Izini dukənəna nəgəli

- O geleya fura :

- Ka izini dukənəna nə bon kənənaw furan sanga ni waati bee

* Geleya :

Koɔri kefenw cogo jugu (finiw ni gaariw)

- O geleya fura :

- Ka manabərew bila, ka baara ke ni keretənibərew ani finimugubərew ye

- Ka balənw sirifen kalite numanw san

* Geleya :

Kunnafoniw lasecogo jugu

- O geleya fura :

Ka kunnafondi lajew sigi sen kan maraw ni sigidaw kono sannifeere daminewaati.

Kunceli

Nin geleyafuraw waleyali te taa koɔrisene taabolo tigilaməgəw bee ka fanga farajənənkan kə (CMDT ; koɔrisenenaw ; mali jamana ; otu-wale, donitalaw).

An labennen don ka jekabaara kalanbagaw bee ka nininkali ketaw jaabi, mali koɔriko geleyaw kan. O kanma, an ba jini u fe u ka batakiw ci jekabaara ni CMDT ka siraw fe ka jesin an ma (CMDT nəmaaba ni baarakela təw bee). U si te to jaabibali ye.

Usmani N Trawele
CMDT – Bamako

Bayelemabaga T. Y. Sidibe

Dijé togodalamusow təgəladonba jenajé kéra

In'a fo a kéra dijé jamanaw bée kóno icogo min na, Mali jamana ye togodalamusow təgəladonba 9 nan jenajew ke san 2004 əkutəburukalo tile 15.

O jenajew kéra Kucala de, n'o ye Mali marayərə sabanan kafo də ye, n'an k'o ma ko « *sanuje* » fadba.

Jenajé ninnu tun jemaaya be muso ni den ani du ka petaa minisiri de bolo, an'a jenajew, n'o ye baaroko ani baara taabolo minisiri ye.

Dijé togodalamusow təgəladonba jenajew ye kéné ye, togodalamusow b'u fetaw fo kéné min kan, ani ka jenajew ənkuma jenajew, ka kunnafoniw sərə ani ka kalan.

Jinan, hakilina min dira dijé togodalamusow təgəladonba jenajew ma, o ye nin de ye : « *senefenw sicaya ka na ni dunkafa hakilikatige ye, togodalamusow ko an be yan* ».

Hakilina takun be tinenetigya n'a dənni de ye dijé jamanaw bée fe ko musow ka senefenw sicayali jeyorəba be jamana bée ka petaa n'a ka nafoloko sabatili la.

Bi bi in na, cew ni musow ka wale ketaw kéra sababu ye ka tineniba don senefenw sicayali la, san waatiw kecogo fana ye yelema juguw don sigidaw taabolo la. O bénna ni jeyorəye dijé kóno dunkafa kóla, kerenkerennenya la, togodaw kóno.

Senefenw sicayali nafafenw jeyorə ka bon kosebə baloko hakilisigi la togodaw kóno, kerenkerennenya la, musow ni denmisénw fan fe.

Togodalamusow jeyorəba be jamanan ka petaabaaraw sabatili la.

Baarakəbaga hake 60 % y'olu de ye, ani sene sərəbagaw hake 80 %. U b'o min ke ni ladala senekeminénw ye.

Ka da u ka dəntaw kan sigida kóno, o minnu be boli turufen nafamaw kan, an'u ka sene dənni, u ka laminiw lakanasiraw dənni, musow be makonfanew jenabə don o don.

Hakilina min sugandira jinan donba in gintanw kanma, o bénna to togodalamusow ka barika don u ka ketaw waleyali la jamana ka bənəgəla, baaraw waleyali la, adamadenya ni nafoloko siratege la. U b'o ke sərədaw ; bayelema senefenw sannifeere, ani senefenw maracogo juman kow waleyali taabolo kan.

Musow ka ladala fen dənnennw bénan kóngə keleli ye ani hakilisigi sabatili baloko siratege la.

Donba in sanyeləma jenajew 9 nan kun ye musow sendonni ye senefenw sicayali baaraw waleyali la walasa ka baloko hakilisigi sabati.

La jini minnu kéra togodalamusow ka san 2004 donba jenajew kadara kóno, olu filə :

ka dijémaaw kunnafoni ani k'u lafaamuya togodalamusow jeyorə la senefenw sicayali baaraw la :

ka dijémaaw kunnafoni ani k'u lafaamuya togodalamusow jeyorə kan baloko hakilisigi sərəli la dijé kóno.

Ka senefenw sicayali nafaw pəfə togodalamusow ye u ka sərə sankorətali kan ani sigida ka sərəw.

Ka siraw bə min b'a to barika bə don togodalamusow ka ladala dəntaw la senefenw sicayali siratege kan ;

Ka togodalamusow jeyorə bonya ni baaraminen dili ye u ma.

Walasa ka hakilina in waleyə kéné kan, donba in gintanw kéra Kucala ka ben wale bolodalenw md.

La jagalikəlaw ka jemukanw bələn kə yen, təgəlamaaw ye fen jirayorəw lajə, u ye sigida kóno senefenw ye yərə minnu na.

Kucala musow ka fenjirayorəw de tun hake ka ca, ani Sikaso senefenw bayelemada baarada taw : (suman bayelemenw ; senefenw jiw (siro) ; safune ; sunbala ; jiridenw ni nakəfən...)

O kəfe, jama taara kəriforo də lajə Sinsinna, muso jekulu tun be kəribə la yərə min. Minisiri n'a nəfə jama fana ye kəribə kə yen.

Cikeminénw fana dira musojekuluw ma nin don in : (sumansimasin ; nəgesinsan ; buruweti...) waleju mandənəben fanq dira togodalamuso fila ma.

Mali togodalamusow ka tənba jemaa n'o ye madamu Jara Aminata Jara ye, o fana tun be kéné in kan. Ale ye Mali togodalamusow ka kan dilen rəkuraya u jeyorə fali siratege la ka jəsin senefenw sicayali baaraw donnimba barika la u fe.

**CMDT cikelajekuluw dəmə
baarada jemaa (OP).**

Madamu Kulibali Tara Jire

U ko...

Su t'a neko dən, nka, a kóni bəta ka min to a kə, a b'o dən dere. O kanma, a kafisa anw ka dugawu k'u ye a neko la, a to min dən, walasa ale fana ka barika dən anw ka dijenatige taabolo la, n'o y'u kako ye, barisa a b'o dən haali !

**Burama Jalo
Ka bə majanbugu (Bamako)**

Dijé in kóna, maa bée ka kako de be fo i kə. N'i y'a ke ka jəs, o bə fo i ka sangabonda la, k'i somogəw kunnawolo n'o ye. N'i dun kelen be ka ke k'a tipe de, o fana be fo i kə de, k'i somogəw kunnmasuuli n'o ye !

**Seku Umar Tali
Cikela jana, majanbugu (Bamako)**

An kən janto an yere la dijé in kóna koyi ! Aw m'a ye dijé de ye kelenpe ye ba ye min b'i den nəani, kə mako sa !

**Jakarija Magasa
Ka bə badalabugu (Bamako)**

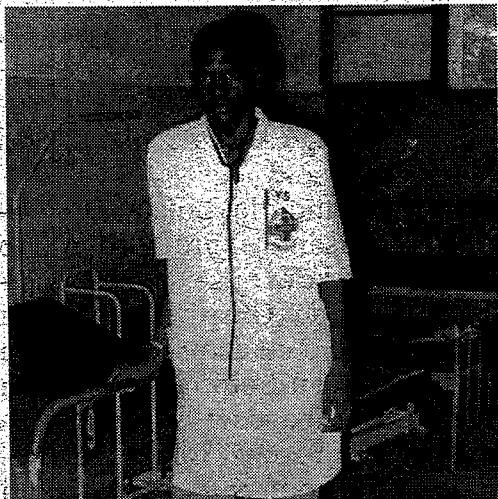
Aw bəs de b'a la sanga ni waati bəs ka dijewuliko jənini wa ? O ye ko gənsən ye barisa aw si kundala ka surun o siratege la ! Aw ka kan ka min jənini an ka taasi o kan, o yiuw yere de ka dijé wulidon ye, aw sa don. Aw ka nəfa b'o de la.

**Hela jalo
Lakolikarumogə koro (Bamako)**

Se bəs be Alo kelenpe de ye.
Nəni se to bəs ye waati taabolo ko de ye

**Karimu Berite
Alioumali Ka bə Bamako**

« Dijesosigi here folo ye kenyaya ye »

dəgətərəcə Yusufu Sila

Sinzani dəgətərəsə nəmaa Yusufu Sila ko ten.

Dəgətərəcə Yusufu Sila ka fə la, Sinzani dəgətərəsə dayəlenna kabini san 1996 zuwənkalo tile 10. An bə don min na i n'a fə bi, maa 7 bə baara ke dəgətərəsə in kənə minnu file:

Dəgətərəcə nəmaa 1

Dəgətərəmuso 1

Matərəni 2

Jolifurakela 1

bolocila 1

Furafeerela 1

Dəgətərəsə in dayəlenni ni bi, cə, dəgətərəcə nəmaa 2 ye nəqən falen fo ka na se ale yərə ma. Olu ye ninni ye: Bubakari Tarawele ni Tamakan kamisogo ye. An bə don min na i n'a fə bi, dugu 13 jama bəe lajelen bə dəgətərəsə in səgerə. O duguw file:

1. wələntigila Bamaanan, 2. wələntigila Boso, 3. Danina, 4. Solibugu, 5. Sungo, 6. gomakərə, gomabugu, jicəna, Mandina, Jasa

Jado, Baazani kelen, Cəngə;

Nin dugu 13 jama bəe lajelen bə furake Sinzani dəgətərəsə la. Nka o bəe n'a ta, dəgətərəcə Sila ka fə la, dugu werew bə taa u ka dəgətərəsə la minnu te dugu kofəlenninni ye.

An ka jininkali senfə, Yusufu Sila da sera u kərefədagu də ka dəgətərəsə datuguli ma, n'o ye Sibila ye. O hukumu kənə, yen Komini dugu dəw maaw bə taa u ka dəgətərəsə la.

Dəgətərəsə baara taabolo sarriaw:

An ka dəgətərəsə la yan, ni maa min nana furakelila, Sanni dəgətərəcə ka i lajə, i bə sebən də ta fələ, n'u b'o

wele ko tike. O sənqə ye dərəmə bi-wəçraq (d. 60) ye. Ni muso min nana jiginni nə, n'i jiginni, a-waqjibiyəlen don i kan ka tile 3 ke dəgətərəsə la. O Temənen kə, n'i bə bo, i bə sefawā dərəmə kəmə fila ni mugan (220) sara Ka d'a kan, Mali goferenama ye furaw da jigin kosebə fan bəe fe walasa ka kow nəqçya maaw kan.

Banako nasira la, anw fe yan, bana min kaca kosebə, o ye Sumaya ye, n'o dogolen tə maa si la an ka jama-nə kənə bi. O Temənen kə, kənəboli ni denw ka bolodəsəbana. Fen min ye kənəboli ye, o cayalı anw fe yan, o sababu ke bə jiko de la k'a d'a kan, sinzani dugu sigilen bə bakankun yərə de kan. O hukumu kənə, səmiyə waati, cew ni musow ani denmisənw bəe bə taa u mago nə bajı la. O senfə, kənəboli bə maa caman sərə k'a sababu ke a ji minni ye. Fen min ye denw ka bolodəsəbana ye, muso caman bə yen, olu tə dumuni nafama d'u denw ma, wa u t' u tagan fen nəqələn w Dunnı ma.

O sıratige la, n'u nana peselila anw fe yan, an b'u bila sira ni ladilikanw ye minnu bə to u bə du muni nafama dilan ka d'u denw ma.

Fen min ye dəgətərəsə baarakəlaw ni nəqən cə baara nənya temesira ye, ka fara u ni banabaatəw cə kan, dəgətərəcə Sila ye də fan ye o kan. A ka fə la, ben ni kelenya ani koto nəqəntala ni nəqənfaamu bə u ni nəqən cə. Min ye u ni banabaatəw cə ye, nəqənləmə ni nisəndiya ani ladoniko numan b'u ni nəqən cə. O Temənen kə, dugu 13 minnu bə Sinzani dəgətərəsə səgerə, Yusufu Sila ka fə la, a maaw ye dəgətərəsəko faamu kosebə. Ka d'a kan, u bə bə kosebə ka na dəgətərəsə la. Kərenkerennenya la, musokənəmaw ni denbatigiw. O hukumu kənə, Sinzani dəgətərəsə nəmaa Yusufu Sila ni a baarakənəqən fən ya kanu, ni musokənəmaw ni fen o fen. Sen ya yərə lase u ka dəgətərəsəla peseli kanma, u bə sanke sulen kelen də ma warisara t'a la. O bə cogo min, ni denbatigii fen o fen sera ka a den ka boloci dafa, ka ta den wolodon na, ka na se a kalo kənəntən ma, sanke sulen kelen bə di o ti-

gilamaaw bəe lagelen ma...

Dəməjekuluko nasira la, dəgətərəcə Sila ka fə la, Sinzani dəgətərəsə ni dəməjekulu fila bolo bə nəqən bolo, n'olu ye: Suko-Mali ni kenyaciwara ye, n'olu sigiyərə bennən bə Segu ma, Dəməko sira fe, Sila ka fə la, Suko-Mali ka maa dəw bərə kanada ka na waati baara najira ke u ka dəgətərəsəla, o senfə, u ye donbolo ke u ye, ka baarakəminən dəw di u ma.

Fen min ye kenyaciwara ye, ale ye dəməjekulu kura sigilen ye, a ma fen di fələ. Nka, u ye layidu ta ka a jirako n'u ye baara damine tuma min, musokənəmə fen o fen mana taa peselila, o bəe kelen-kelenna bə fura-sətə gansan.

Kuncəli : Dəgətərəcə Yusufu Sila y'a ka kuma

Kuncə ni foli ani tanuni ye ka nəsin a baara nəqən w mə ka fara dəməjekulu Suko-Mali ni kenyaciwara kan. O Temənen kə, a ye foli ke ka nəsin u ka baarabolo dugu 13 cə ni muso bəe ma. Ka d'a kan, n'i y'a men ko dəgətərəsə, jama de don. Nontə, a bə datugu. Kələsili : Baara in kəra Segu maləsənebaarda Ofisiiri ka lasigiden (Zafukuntig). Gəwusu Tarawele ka dəmə de kənə. O tuma, jekabaara nəmaayaso ka foli bə ka nəsin Tarawelekə n'a furumosso Tənen Kənə ye, k'u ni dunaladon.

Yusufu Sila, Sinzani dəgətərəsə nəmaa.
Jlininkali kebaa n'a sebenbaa :
Yusufu Fane.

Sənqəkci

Jamana baarada nəmaoba n'a surakəlaw bəe nisəngoyəlen bəw ladonniyu ko Dosən Jara, n'o y'a baarakənəqən Yusufu Fane bənke ye, fəaturə fənəfiyəkərə, kati muradə son 2004, nowənburukalo tile 7, kəsi to son 60 la. A janəjaw bəa kəra san 2004 nowənburukalo tile 8.

Segu malosenebaarada (Ofisi-iri) ni Buwaje musojeckulu cesira

Segu malosenebaara (Ofisi-iri) kofa kun te maa si ye Mali kono bilen, k'a sababu ke a jeyoro bonyani ye yiriwalibaaraw waleyali la a ka baarabolo duguw kono. Osiratige la, Buwaje musow ma to ko o kow la k'a sababu ke deme caman soro li ye ka bo Ofisi-iri yoro, i n'a fo jagomisenko, bagan misenw latuloi, banaku bayelemani k'a ke cekete ni gomi ye, ka fara yunuko ni semara ani nakobaara kan.

Malosene kofe, jeyoroba be, musow la ofisi-iri kono, sigida yiriwasira werew kan.

Walasa nin baaraw bee lajèle ka waleya kajé a nafasoro bagaw fe, Ofisi-iri nemaaw y'u sigi k'u miiri, ko nin baara ninnu te sabati a kebagaw bolo abada k'a soro u t'u bolo dayoro dōn kalanko siratige la. Kerenkerennenya la, balikukan. O hukumu kono, Segu malosenebaara (Ofisi-iri) yē tiletaniduurukalan boloda ka jesin Buwaje musow ma, min daminenq əkutburukalo tile 28, kd ta kuncé nowanburukalo tile 11 san 2004. Kalanden jolen maa 25 tun be kalan in kene kan ka bo Buwaje dugu kono. Kalan in tun nesinnen be bamanankan sebenni sariyaw labatoli ma, ani jate sigida naani. (Kafoli, bɔboli ani tilali ni srigiyormani) ma walasa u be se ka u ka bacara ke ka ne cogo min na. Kalan kuncedon, musow ka jekulu nemaaba Mansa Sise y'a ka nisondiya jira u ni Ofisi-iri ka nɔgɔndembe baaraw kadara kono. O temenen ko, a da sera Ofisi-iri ka deme dəw ma minnu kera ka jesin olu Buwaje musow ma i na fo jago misenw, ba-

ganmisen-latuloi, sagamara na nɔgɔnnaw. Mansa Sise ka fo la, Ofisi-iri ye u deme ni nɔsimansin ni kɔlosimansin ani cekedilanmansin dili ye u ma walasa k'u ka yiriwali sabati. O temenen ko, kalanden ka nemaaw Awa Tarawele ye kuma ta kalanden togola. A ko Ofisi-iri ka nin kalan in kera sababu ye ka olu hakili dayele kosebe, ka u bo kufinya dibi la. Fen min ye, cekete ye, kabini olu Buwaje musow y'o damine, u ye nafa caman soro o la. Ka da kan, u ye wotoro kelen ni pese likelan kelen ani lajalikelan kelen ni muruw soro banaku bayelemani kanma k'a ke cekete ni gomi ye. O hukumu kono, Awa Tarawele ko a te se ka ka kuma kuncé na ma foli ni walenumandón ke ka jesin Ofisi-iri nemaaw Kasumu Denon na badrake nɔgɔnw bee lajelen ma Segu. Kerenkerennenya la, u ka foli be karamogó timinandi ni mununnen ma no ye Sedu Kulubali ye ka bo Tamani. A ya jini Ofisi-ri Madama Sila na baarake nɔgɔnw fe, u k'u jija

kosebe togodalamdaaw ka deme fe. Kerenkerennenya la, olu musolakaw. A ko foli te dese karamogó Yusufu Watara la ka bo Segu Ofisi-iri nemaayaso la.

Buwaje dugutigi Bakari Tarawele y'a ka nisondiya jira kosebe. A ko olu Buwajeckaw te se ka Segu malosenebaarada (Ofisi-iri) tɔgɔjuuya cogoya si la a ka demeko la. Ka d'a kan, kabini u bolo donna nɔgɔn bolo yiriwalibaaraw sira kan, a ye deme caman ke olu Buwajeckaw ye. O la sa, n'u nana nin nɔgɔn kalan boloda ka nesin ale ka dugu musow ma, o kera fen ye min diyara ale ye.

O hukumu kono, k'a be foli ni walenumandón ke ka nesin Kasumu Denon na baarake nɔgɔnw bee ma Ofisi-iri nemaayaso la Segu. Dugutigi ka kuma bannen, Buwaje komini meri Manwula Sako fana y'a ka nisondiya jira kalanko in na. A ka fo la, kabini ale ka komini ni Ofisi-iri bolo donna nɔgɔn bolo yiriwalibaarako siratige la, a kera sababu ye ka nafa caman lase u ka maaw ma. Kerenkerennenya la, musolakaw Fen min ye kalanko in ye, Manwula Sako da sera o nafa caman ma aka kuma senfe. A ko n'i ye muso kelen kalan, i ye du kalan, ka dugu kalan, ka jamana kalan.

O hukumu kono, Buwaje musow ka tiletanniduurukalan in be ke sababu ye ka nafa caman lase u ma, i n'a fo baaraw taabolow nɔdənni, sanuya ni beseya faamuyali ani denbaya yere ladəncogo n'a nɔgɔnnaw.

Meri ka kuma bannen, Ofisi-iri ka lasigiden min be Buwaje na ka baara nesinnen be senekelaw laadi li n'u bilasirali ma u ka baaraw sabatilicogo juman siraw kan, no ye Koniba Tarawele ye, ale ye laadilikan caman fo kalanden ye. A ko kalan min kelen file nin ye u k'un, u k'u jija a kelen na kebali kana ke ne. Ka d'a kan, bi Alamisa, nowanburukalo tile 11, san 2004, o benna kalan in kuncedon ma Nka, o koro te ko benna a kuncidon ma de ! Sabu, kalan kuncelen na kuncilen te kelen ye. O tuma, a ba jini

A to be ne 9 nan kan

musow fe, minnu ye kalan in ke, u kana taa u ka gafew ke bolokofefen ye. Nɔntε, u ye kalan min ke, o be ke gansan ye. Sabu, n'i ye kalan bila kalo kelen, a b'i bila san kelen. O juman ye min ye, sanga ni waati, u ka gafew kalan u lafiyawaatiw la, ka to ka nininkali ke karaməgə la fenw na u te minnu dɔn. N'o kera, do be fara u ka faamuyali kan ka taa a fe.

Koninba Tarawele ka kuma bannen, Buwaje lakəlikaraməgəw ka nəmaa Sumana Tarawele y'a ka nisəndiyi jira kosebe kalanko in na. A ko kuman t'a le fe. Sabu, an ka kumadonsow ko u ka kuma də la ko : « N'i ko nisəndiyabaatə ma k'a ka tasuma faga, n'a nunji mə faga, a daji bə faga ». O hukumu kənə, n be foli ke ka nəsin Segu malosenebaarada (Ofisi-iri) nəmaa n'a baarakə nəgənw bəe ma. O

temenekə, Sumana ye a ka kuma kunce ni laadilikan caman fəli ye ka nəsin muso ninnu ma.

Min ye Ofisi-iri ka Tamani mara nəmaa Alasani Agi Hanba ye, ale ye foli ni tanuni ke ka nəsin Buwaje dugutigi n'a ka konseyew ma, u sera ka cesiri minnu ke tiletanni-duurukalan in waati la fo ka na se a kunceli ma, foli te dəse u la. O temenekə, a ye foli ni tanuni ke ka nəsin musow yərew ma, sabu u sənna ka u ka baara bila sunkalo in ni forobaara waati la ka na u sigi ka tile tan ni duuru bəe lajelen ke kalan na, o kera fen ye min ma bala ale la ka da u ka cesiri kərəw kan. Sabu, an ka kumadonsow ko u ka kuma də la ko : « Təgəre be fə dənkela kun yərə min, k'a be dən səbekərəkə yen ». O siratige la, Alasani Agi Handa ka fə la, Ofisi-iri ka Tamani mara kənə, u b'a fe ka Bu-

wajé musow ke misali belebele ye k'a sababu ke u ka cesiri ye. O temenekə, a ye Tamani zafukuntigi Sedu Anfa Kulubali fo k'a welejumandon, a ye cesiri min ke tile 15 in kənə taanikaseginna Tamani ni Buwaje ce. Alasani Agi Hanba ka kuma bannen, kalandenw təgəla, Awa Tarawele ni Yaa Tarawele y'u ka nisəndiyi jira. O temenekə, u ye foli ke ka nəsin karaməgə Sedu Anfa Kulibali ma, ale min sənna ka tile 15 mujun ni sabali ke ka olu Buwaje musow kalan. O kera fen ye min ye olu nisəndiyi kosebe. U ye foli ke ka nəsin madamu Sila Fatumata Kulibali ni karaməgə Yusufu Watara ma Segu malosenebaarada (Ofisi-iri) nəmaayaso la Segu dugu kənə. U ye dugawu ke, Ala k'an ben nəgənna caman ma.

Yusufu Fane

Adamadenya yiriwali

Adamaden ye mun ye ?

Adamaden ye hakili de ye.

N'i ko adamadenya, i ko jekasi-gi, jekafa, jekake, nəgəndeme ani nəgənbilasira. Ninnu ye kewalew ye minnu ye daamu ye. Fen damado de be ben sinsin adamadenya la : nəgənbonya ni nəgənlamen.

Yiriwali ye mun ye ?

Ka bə cogo kərə la ka taa kura la min kafisa ni kərəlen ye. Gəleya minnu be se ka yiriaali bali, olu ye : kalanbaliya, jurusara baliya, benbaliya, ladilikanw labotobaliya.

Mali musow ka lajini yiriwali siratege la :

San 1955, farafinna musow ka kongereba fəlo kera Bamakə

San 1960 ni 68, sariya tara furu

kan, muso kelen donna depitebulon kənə.

San 1968 ni 1972, musow ka nəgənyeba kera Mekisiki jamana kənə.

San 1972 ni 1992, Mali musow ka jekuluba sigira, musow taara nəgənye caman na (Kopenagi, Nayirobi).

San 1992 ka na se bi ma, musow ka jekuluba sigira n'o ye kafo ye.

**Gahusu Tarawele
Zafukuntigi – Sinzani**

Ka bə Farakə

Farakə mara la, ninan samiye taacogo tun be jini ka ke maaw siran nəfən ye. Nka n'i y'a jatemine, salon zuwenkalo ni zuluyekalo, sanji milimetere 345,6 nana, sumaya ma kətige fo ka taa danni ban, sun fana sərəla.

Jinan, zuwenkalo ni zuluyekalo la, sanji milimetere 306,2 nana. O tuma, n'i ye jatemine ke, danfara caman te u ni nəgən ce. Min ye

sunko ye, salon nin waati kelen y'a sərə sun min sərəla, ninan o ma sərə Mali fan fe. O sababu ma bo dəwəre la, samiye kun fəlo sərəla. Nka a tilala ka tige. An hakili la, utikalo in bəna a sərə malosenenaw bəe tilara ka a tə to forow danni ye. Min ye binbə ani nəgəkow ye, ninan musaka caman bora senekelaw fe ka forow furake ni digafagalal ye, Ofisi-iri ka deme kənə, walasa

sərə ka yiriwa.

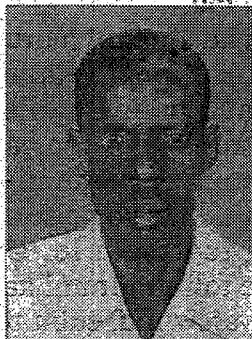
Bi, an hakili la samiye taabolo ka jni.

O tuma, an kana sigi, an ka wuli walasa an dəməbagaw kə ye, kə dən, kə fə ko an cesirilen don. Hali bi, an ka dugawu ke samiye labancogo juman na.

Aw ni ce, aw ni baraji.

**Madu Jara zafukuntigi
Farakə**

Ka bɔ Bankumana

Nin ye kunnafoni ye ka bɔ Kanba Bakari yore, nɔ ye Bankumana duguyiriwatən nemaaba ye. Ale de ye Jekabaara kunnafonisəben feerebaga na ka lasigiden ye fana Bankumana n'a laminiw la.

N be a jira aw la ko sanfinéba cira Bankumana dugu kɔnɔ san 2004 zuwenkalo tile 19 su kà duguse je a tile 20 na. Finε in ye tipeniba ke Bankumana Teliso 123 nɔgɔn kasaaraku o senfe. Fen min ye bugusow ye, o 200 nɔgɔn tijena. Aw kà dɔn ko don in kera dusukasiba don ye, Bankumanakaw be meen ka sɔrɔ u ma nje min kɔ.

Bankumana ye yemarakafo ye, min maraduguw be se dugu 14 ma. An be fen caman sene : nɔ ; malo ; tiga ; kaba. Nka, fen min ye koɔrisenye, o ma se ka sabati a nema an fe yan fɔlɔ. Koɔrisenye sabatira a ka

cikebuguda dɔw de kɔnɔ, minnu ye : Bali, Siraninkɔrɔ, Ifafara. Olu kɔni be koɔri sɔbe cike.

Kanba Bakari Kamara

Gelya danmadɔw be an ka kɔrisenewkan, i n'a fo wari sarabaliya joona ani nɔgɔ sɔngɔ caya.

N be wele bila ka se an ka maraw kɔnɔ animateriw bɛe ma, ani kalanden jolenw bɛe, u ka na Jekabaara san. N b'a jini u bee fe, bɛe k'i jija kalan fe. U ka batakiw fana sèben ka caya u ka sekow n'u ka dɔnkɔw kan, walasa an k'u lase Jekabaara kunnafonisəben ma, u ka lase o kɔnɔ, walasa yɔrɔ wɛre maaw fana be bɔ an kalama, k'a dɔn ko

baard be sennā an fana bara yan. Kanba Bakari Kamara Bankumana duguyiriwatɔn nemaad

Haketopini

Jekabaara sèbenjèkulu be haketonini ke Kanba Bakari Kamara fe, a ka jemukan nafamaba in bɔbaliya la a waati la. An be a jira a la k'an ye a ka bataki in sɔrɔ san 2004 ɔkutɔburukalo tile 18 dɔrɔn de. Sèben in kɔnɔ kunafonni nafa ka bon haali. Nka, fen min tun ma ye fɔlɔ, o tun te se ka ganse de !

An ka foli be Kanba Bakari ye.

An te n'inε Otuwale sekiterikuntigi kɔ ani Bankumana balikukalanden bɛe.

Ka bɔ Somo

Somo ye dugu ye min sige-slen be baji kerefɛ, Joro ni kɔrɔn ce. A n'i dugu minnu be danbɔ olu ye : Babugu a ni kɔrɔn ce, Kala ni Musokɔrɔbañuman a ni banin ce. A dugumaaw ka baara nesinnen be sene ni baganmara animɔnnima. U ka fen senetaw ye malo ni nɔ ani tiga ye. Fen min ye malosene ye, u ni Ofisi-iri bolo be nɔgɔn bolo o si-ratege la. Waati dɔw temena, binjuguw tun ye an ka maloforo minne an na, i n'a fo diga n'a nɔg-

dɔw ye minnu be diga silatunu, n'olu ye kalasi ni ɔrɔndɔpu na nɔgɔnnaw ye. O hukumu kɔnɔ, an be don min na i n'a fo bi, anw te da ka miiri ni digako ye tugun. Sisan, nɔsene ni malosene b'a tanni fila-fili-la anw fe yan. Nɔsene hukumu kɔnɔ, mad caman be nininkali la, n'i ye sanji-ko jatemine, nin waati kelen sanji ka dɔgɔ ni salon ta ye. Osirategé la, an ka je ka dugawuke, Ala ka sanji nafama dàn ma.

Ba-Madu Danbele Balikuka-lankaramogé ka bɔ Somo Joro mara la

“PSAD” ye dunkafa ani senyerékoro sabatili baaraboloba ye Sirakorola

An ka taama də senfa Kulikoro Akaf maraw kōnō, an ye koladōnni kē jétaa baarabolo də kan min ye « PSAD » ye. Ale ye dunkafa ani senyerékoro sabatili baarabolo ye, desantalarizasōn kadara kōnō. Awa, a ka baarakenew ye komini saba de ye, minnu ye : **Sirakorola komini, Tuguni komini ani Dunba komini ye.** Kulikoro mara la. Baarada in sigira sen kan san 2004 marisikalo de la. « PSAD » yere ye baaraboloba də de baarada ye min faaba be Bamako, nō ye « AED » ye. Sanni an ni « AED » yere jémaa, madamu Camu Mariam Njai ka njégon lasor, an sera « PSAD » jémaa ma Sirakorola, kō kumajégenya, nō yan balimamu so madamu Kulibali Masitan Dañō ye. Madamu Kulibali fôlora ka kuma an ye « AED » baaraboloba yere lahala kan.

A ka fôla AED/PSAD bëe be baaraboloba serkulu duuru de kōnō, minnu be waleya Mali ni Senegali ani Burukina Faso jamanaw kōnō. « AED » ni « GRAT » baarabolow bëe sen kan Mali jamanaw kōnō. « RADI » ni « USE » bëe Senegal jamanaw kōnō. « Erezzo MARP » baarabolow be Burukina Faso jamanaw kōnō. Baarabolo ninnu waleya nafolobégaw ye « Erépu jamanaw kafolenw (UE) » ni jétaa demejekulu dëye, nō ye « Kirisiyan AID » ye. Sigida jétaa waleyabagaw ka deme be fara olu ta kan madamu Kulibali Masitan Dañō ka fôla, baarabolo ninnu sigikun ye dunkafa de lasabati ye faantan sigidaw kōnō ka ben desantalarizasōn taabolo ma. Awa, dunkafa ni senyerékoro be lasabati ni sigidaw yere kōnō sérédaw de labarikali ye. Kun jénjón minnu lajininnen don, olu ye ninnu de ye :

1. ka sigidaw kōnō nafasorodaw lakana ani kū labarika waati jan kōnō.

2. ka sigidaw yere kōnō ladala

*Madamu Kulibali Masitan Dañō
n'a ka dankan dō.*

yerelabenbolow dòn barika la, min bâ to u kônómogow yere be se k'u ka jétaa baaraw jéjini ani k'u waleya jamana kunda ani mara kunda. O ka kewale ye min be kunde dunkafa ani senyerékoro kuntaala jan kan.

3. ka jétaa waleya musakaw sérédaw sabati sigidaw kōnō : nesigi jiginew ; komini kōnō jétaa warimarayorow, warimara ni jurudon kesuw. O bëe ke sababu ye sigidaw kônómogow ka se sanga ni waati bëe ka dunkafa ani senyerékoro waleyabaaraw boloda u yere nagakor.

4. ka jétaa temesiraw boloda sigidaw kōnō, ka bën desantalarizasōn kuntilenna ma ; ni demebagaw bëe sendomni ye baara la : sigidaw kōnō baarabolow (ONG), cikelaw, jamana ka baaradaw ani demebaga werew.

5. ka kunnafoni temesiraw caya sigidaw jamakuluw ni njégon ce jétaa lajini fëëre tigelenw kan, minnu bëe dòn dunkafa ani senyerékoro kadara kōnō. O kunnafoniw bâ to sigidaw kōnō jama bëe njégon ka ketaw kalama. U bëe ke sababu ye fana baarabolow ni demebaga werew be bëe njégon ka ketaw kalama ani k'u bolo di njégon ma u ka baaraw taasira kan dunkafa kadara kōnō.

« AED » ye Mali jamanaw kōnō

baarabolo lakodonnen ye ka bi san 1988. Awa, a ka baara be ka waleya Kulikoro ka bi o san kelen fana (1988).

Fen min ye « AED » bolofara ye, nō ye « PSAD » ye, nâle de be ka waleya Sirakorola, Dunba ani Tuguni, baara caman waleyara o kadara kōnō, minnu ye nunnu ye :

- « PSAD » jémaaw ye kominiw jémaaw kumajégenya u nakan kan, an'u ka baaraw waleyali taabolo kan.

- « PSAD » ye jamakalanw sigi sen kan farafinno (tolinogo) dilancogo kan. A nafaw ye mun ni mun ye dugukolo kan ; a këcogo forokenew la.

O kalansenw kuncelen, u lawleyali temesiraw sigira sen kan, min bâ to a be don cikela jogo la forow kōnō. Kalansen in ye dugu 55 de la sérô Sirakorola, dugu 22 be baarabolo ka këlosi kōnō minnu na.

Tuguni komini kōnō, tolinogo dilannu kalansen ye dugu 23 de lasor, baarabolo « PSAD » ka këlosi li be dugu 3 kan minnu na. Fen min ye Dunba komini ye, dugu 7 de ye kalansen lasor. Dugu 4 be baarabolo ka këlosi kōnō olu la.

Kalansenw yere kéra mëgo 138 de kun. Nka, a tun bolodalen be kalanden 140 de kanma. Kalansen in kéra kalanden kulu 35 kunda de. Kalandenw yere dé ye kalan waleyali taabolo sigi sen kan, baarabolo « PSAD » karamogoy' u deme ka min waleya.

- « PSAD » ye kalansenw waleya dugumogow kun bolola ji pënpew labenni kan. O kéra ka bën sigidaw komini jémaaw yere de ka lajini ma. Nka, kalansen kalandenw tun jénatômônen dòn. A kâ sôrë a tigi be dëçnin dòn baarakeminew la ka bë njégon na ; a kâ sôrë fana ko kalanden sugandilen ye sigida kōnô maa tigitigi ye, tungafetaa te min

A to be ne 12 nan kan

je 11nan ta

kuntilennako ye. Maa 5 de tun kallanni bolodara, nkà sera maa 6 ma. Maa yereke (wəɔrənən) kera « CAR » ka maa dilen de ye.

- Balikukalan kera kalanden 73 kun (muso 71 ani ce 2). Walanba kelen ni gafew dira kalandenw bədugu kelen kelen bəe ma.

- Komini labaara kalansen fana kera kalanden 430 kun tilabolo 10 kənə (maa 43, tilabolo kelen kelen bəe kənə). Kalanso fila kera Dunba, saba kera Tuguni, 5 kera Sira-kərəla.

Madamu Kulibali Masitan Dajə ye mun fə an ye « AED » kan ?

« AED » ye baarabolo ye min ka kuntilenna bə waleyā Kulikoro ni Sikaso, Segu ani Bamakə kafow kənə.

Aka baara waleyataw ye : nako-baaraw, beremabaarda dayelenni, warimara ani jurutakesuw, dunkafa sabatili

nəsigi jiginew sumanko la ; jamaje-forow waleyali, baganlatulo-ka-fee-re baaraw, semara, balikukalan, situludilan, makonəfən w laseli sigidaw kənə ; fenlamara baaraw, netaa kalansenw, « AED » fəra « musow ni netaa baarabolo » de kə nō tun be wele ko « FEDEV ».

Kolosili

Walasa « PSAD » ka kuntilennaw bə waleyā a nəma, baarabolo nəmaa kelen bə yen, nō ye madamu Kulibali Masitan Dajə ye. Karaməgəmuso naani, ani demebaga werew bələ la, minnu bəe sigilen don baarabolo in nəmaayada la Sirakərəla.

I n'a fə Sirakərəla komini nəmaaw yə jira an na cogo min, kerefəninkaliw senfe, « PSAD » kera sababu ye ka jigisigida di Sirakərəla ni Dunba ani Tuguni kominiw kənəmaaw ma. Tiŋe don, netaa lajini baarada werew be ko-

mini ninnu kənə, i n'a fə OHVN.

Nka, nənə te dəge tiŋe. Kerenkerennenya la, netaa lajini baaradaw cayali sigida kənə, o de bə bənəgəla dankenemaya.

Baara kofəlenw kerefə, galadon kalanw fana ye « PSAD » boloday-ərəba ye Sirakərəla, ka fara musow ka baara keta caman werew kalan-senw kan. Nk'o n'a ta bəe « PSAD » ka dəme bə sigida kənəməgəw bəe de kofə : cew ni musow. An bə du-gawu ke « PSAD » n'a ka nəmaa baarabolo ye, n'o ye « AED » ye, Ala k'u ka baara sabati u ni sigidaw kənəməgəw ka nəgənfaamuya ani ka baara nəgənya taabolo ju-man kan.

« PSAD » baarabolo te baara sikā kelen na ka sərə a ni kominiw nəmaaw ma min boloda nəgənfe. « PSAD » baaraw daminena sa 2004 marisikalo de la. A bə to sen na fo san duuru.

Tumani Yalam Sidibe

Ka bə Sirakərəla

An k'a dən ko Mali kənə, Kulubaliw bəyərə ye Sikaso jamana de ye. Benbaliya kəle de y'u yereke ni dəw taara Segu jamana na, Bitən Kulubali bəra olu de la.

Dəw taara sigi Karata jamana kənə, kolu ke Kulubali masasiw ye.

Karata Kulubaliw kabilaw cogoyac file nin ye :

Kulubali masasiw olu de ye kotigibaw ye

Kulubali hərənw olu dalen bə masasiw kan

Kulubali jənw

Jakalimew

N ye nin kunnafoni in sərə Keleya dugu kənə min be Buguni kubeda fe.

Delili ni a kunkow

An k'a dən ko delili kungo ka bon kosebe a kebagaw da la. Fen saba

dərən de bə diŋe kənə kunko te minnu delili la ; olu file nin ye

Fəlo : o ye denmuso ye. Ni denmuso sera furu ye, a bə daga məgo k'a soməgəw deli, u ka denmuso in d'a ma furu la. Kunko te delilikebaga la diŋe na yan w'a t'a la sini lahara fana.

Filanən : Ni məgo min ye jaka bə a bəfənw la, a bə daga məgo were k'o tigi deli ja kabəlen w ka. Kungo te delilikebaga la diŋe na yan sanko sini lahara.

Sabanən : Ni məgo min ye finiko k'a je, a bə daga məgo were ka kangaji tigi deli a ka kangaji la. Kunko te o tigi fana da la yərə si.

Bamanakan ka di

Wələkərə cekala kərə karikan bə kərə bakərə kərəkə kontorən ka kəriforə kərə kələn kərə kərənyan fan fe.

Jlamina jaame jini jaame n'a ja-man jini jaame ni a jaama jini jaame ye Jlamina jaame nəniw dumu ni nənaya ye.

Dogodogonindogo, ni i ma far'a la, n'i dogoyərə dogora i la, i na məgəw

wele k'i yərə dən.

Hakilijagabo

duloki də bə diŋe na : A te nəgə, a te kərə, a te fara. O ye duloki jumen ye ?

Jaabi : o ye danaya ye.

Kalan nafa ka bon məgə kelen ka cesiri ma, o la sa, ne Buruma Sidibe bə wele bila Mali kolatigelaw ni an ka kanw səbenbaaw n'u kanubaaw bəe ma.

Buruma Sidibe ka bə sirakərəla CAR la.

Jekabaara

Ləbəlikuntigə Seben jekulu kuntigui

Tumani Yalam Sidibe

Seben jekulu

Yusufu Fane

Bakori Sangare

Usumani N Thrawele (CMDT)

Tumani Yalam Sidibe

nəgenw kebagu

Yakuba Jara ko Kayi

Labenbagu əridinateri la

Worokiyatu Sə

Baarakənəgənw

CMDT World Vision - Ofisi Nizeri

Ofisi iri- OHVN

Hake bota : 11000

Batakisira : 2043

Negejurusira : 229 62 89

Jamana baarada - Seki zayedı təgəola

sira - Hamudalayi kin - Bamakə

Buruma Sidibe

